

پاسخ کارشناس «آتیه‌نو» به پرسش‌های خوانندگان

شرایط دریافت کمک‌هزینه ازدواج از تأمین اجتماعی

گزارش

حوزه کار و تأمین اجتماعی به دلیل تعدد قوانین و مقررات، دارای پیچیدگی‌ها و ظرایفی است که بسیاری از افراد و مشاغل در حوزه کارگری و کارفرمایی را درگیر خود می‌کند. یکی از ضروری‌ترین امور حمایتی در این بستر، ارائه خدمات مشاوره تخصصی است. از این رو، هفته‌نامه آتیه‌نو با راه‌اندازی این صفحه، تلاش دارد تا با ارائه خدمات مشاوره، کمک کند تا شرکای اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی بتوانند وفق قوانین و مقررات، بخشنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی از حقوق خود مطلع شده تا هنگام بروز مشکل یا اختلاف به راهکاری درست و دقیق دست یابند.

مدیر عامل و رئیس هیأت‌مدیره یک شرکت خصوصی هستیم. یک سال است همراه با بیمه کارکنان شرکت، خودم را نیز بیمه کارفرمایی کرده‌ام و ماهیانه با نرخ ۳۰ درصد حق بیمه پرداخت می‌کنم. با توجه به اینکه اخیراً ازدواج کرده‌ام، آیا می‌توانم از سازمان تأمین اجتماعی کمک‌هزینه ازدواج دریافت کنم؟

خیر. اطلاع داشته باشید تعهدات سازمان تأمین اجتماعی در قبال بیمه‌شدگان کارفرمایی، صرفاً تعهدات بلندمدت شامل مستمری‌های بازنشستگی، از کارافتادگی کلی و بازماندگان است و این قبیل بیمه‌شدگان مشمول تعهدات کوتاه‌مدت از قبیل کمک‌هزینه ازدواج نیز و مانند آن نیستند. مضاف اینکه نرخ حق بیمه کارفرمایی ۲۷ درصد است و مشمول سه درصد بیمه بیکاری نیست، لذا لازم است به شعبه تأمین اجتماعی اطلاع دهید تا با اصلاح مشخصات هویتی شما در سیستم تأمین اجتماعی، از این به بعد حق بیمه خود را با نرخ ۲۷ درصد پرداخت کنید. ضمناً یکی از شروط پرداخت کمک‌هزینه ازدواج به سایر بیمه‌شدگان مشمول دریافت این کمک‌هزینه، داشتن حداقل ۷۲۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه ظرف پنج سال قبل از تاریخ ثبت ازدواج است.

من و همسرم اخیراً ازدواج کرده‌ایم و هر دو نفر بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستیم. من یک سال و هشت ماه سابقه بیمه پردازی اختیاری دارم و همسرم که در یک کارگاه تولیدی شاغل است، سه سال سابقه پرداخت حق بیمه دارد. آیا سازمان تأمین اجتماعی به هر دو نفر ما کمک‌هزینه ازدواج پرداخت می‌کند؟

طبق تبصره «۲» ماده (۸۵) قانون تأمین اجتماعی، کمک‌هزینه ازدواج بلاعوض در صورت داشتن شرایط لازم به هر دو نفر زوجین تعلق می‌گیرد، اما چون بر اساس ماده (۸۵) قانون، یکی از شرایط پرداخت این کمک‌هزینه داشتن حداقل ۷۲۰ روز سابقه پرداخت حق بیمه ظرف پنج سال قبل از تاریخ ثبت ازدواج است، لذا همسران که بیمه‌شده اجباری است، در صورت داشتن سایر شرایط می‌تواند از این کمک‌هزینه بهره‌مند شود. با توجه به اینکه کمک‌هزینه ازدواج به بیمه‌شده اختیاری نیز تعلق می‌گیرد، اما شما به علت کسری سابقه پرداخت حق بیمه نمی‌توانید از کمک‌هزینه استفاده کنید.

در ازدواج اولم که ناموفق بود، به علت کسری سابقه پرداخت حق بیمه (کمتر از ۷۲۰ روز) نتوانستم از کمک‌هزینه ازدواج استفاده کنم، با توجه به اینکه مجدداً ازدواج کرده‌ام و سه سال سابقه پرداخت حق بیمه دارم، آیا می‌توانم کمک‌هزینه ازدواج دریافت کنم؟

خیر، چون طبق ماده (۸۵) قانون تأمین اجتماعی بیمه‌شدگانی که صرفاً برای اولین بار ازدواج کنند می‌توانند کمک‌هزینه ازدواج دریافت کنند، لذا به ازدواج دومی شما تعلق نمی‌گیرد.

۵۵ سال سن دارم و به علت تعدیل نیرو از شرکت اخراج شده‌ام. بعد از تنظیم دادخواست در اداره کار، قرار است مقرری بیمه بیکاری توسط شعبه تأمین اجتماعی برایم برقرار شود. با توجه به اینکه متأهل هستم، چه مدت مقرری بیمه بیکاری برای من پرداخت می‌شود؟

با توجه به اینکه مدت پرداخت مقرری بیکاری برای بیمه‌شده متأهل و متکفل حداکثر ۵۰ ماه است، اما طبق تبصره ماده (۷) قانون بیمه بیکاری، بیمه‌شدگانی که در زمان برقراری بیمه بیکاری ۵۵ سال و یا بیشتر سن داشته باشند این قبیل بیمه‌شدگان بدون در نظر گرفتن سقف پرداخت مقرری بیمه بیکاری، مادامی که مشغول به کار نشده‌اند تا رسیدن به سن بازنشستگی می‌توانند مقرری دریافت کنند، لذا شما تا ۶۰ سالگی تمام، مقرری دریافت می‌کنید و بعد از آن در صورت احراز سایر شرایط می‌توانید بازنشسته شوید.

گج کار ساختمان و از بیمه‌شدگان کارگران ساختمانی هستیم. با توجه به اینکه در فصل سرما و زمستان عملیات ساختمانی راکد است و اصولاً کارگران ساختمانی در این سه ماه سال بیکار هستند، آیا در این ایام می‌توانند از مقرری بیمه بیکاری استفاده کنند؟

خیر. بیمه‌شدگانی مشمول دریافت مقرری بیمه بیکاری هستند که مشمول قانون کار بوده و بیمه پردازی آنها از نوع بیمه اجباری است و از دستمزد آنان سه درصد حق بیمه بیکاری کسر می‌شود و بدون میل و اراده خود از کار گاه اخراج شده‌اند، لذا با توجه به توضیحات داده شده، کارگران ساختمانی که مشمول قانون کار نیستند، دریافت مقرری بیمه بیکاری شامل حال آنان نیست.

عضو هیأت‌مدیره شرکت ساختمانی هستیم. در رابطه با قرارداد منعقد به واگذارنده کار جهت ساخت یک ساختمان اداری، شرکت من را به سرپرستی پروژه انتخاب کرده است. آیا امکان دارد نام من نیز همراه با سایر پرسنل شاغل در قرارداد در لیست ار سالی به سازمان تأمین اجتماعی قید شده و حق بیمه آن پرداخت شود؟

بله. در قراردادهایی که یک نفر از مدیران، شرکاء یا اعضای هیأت‌مدیره به عنوان مسئول یا سرپرست پروژه در پیمان اشتغال به کار داشته باشد به شرطی که از بابت این مسئولیت مزد و حقوق دریافت کند با تأیید موضوع توسط واگذارنده کار، دریافت صورت‌مزد و حقوق او همراه با سایر کارکنان شاغل در پروژه بلامانع است.

مدیر عامل شرکت تازه تأسیسی هستیم که فعالیت آن تولید رب گوجه‌فرنگی است. یک قرارداد سه ماهه با یکی از فروشگاه‌های زنجیره‌ای منعقد کرده‌ایم مبنی بر اینکه در طول دوره قرارداد، با فروش رب گوجه‌فرنگی‌هایی که در شرکت تولید و آماده‌فروش است، نیاز فروشگاه زنجیره‌ای (واگذارنده کار) را برطرف کنیم. آیا واگذارنده کار به استناد ماده (۲۸) قانون تأمین اجتماعی مجاز است مقداری از دریافتی پیمانکار را موقوف به ارائه مفاصا حساب قرار داد، از سوی سازمان تأمین اجتماعی کند؟

خیر. در قراردادهای خرید و فروش اجناس، مواد، تجهیزات و اقلام مصرفی که موضوع قرارداد مهیا و آماده است (مثل قرارداد شما) و نوع قرارداد صرفاً خرید و فروش بوده و نیازی به تهیه و یا انجام کار اضافی نیست، مشمول ماده (۲۸) و کسر حق بیمه نبوده و در صورت درخواست پیمانکار مفاصا حساب آن صادر می‌شود.

در مؤسسه حمل‌ونقل بار و کالای بین‌شهری، یکی از رانندگانی که حق بیمه خود را بر اساس قانون بیمه رانندگان رأساً پرداخت می‌کند قرار است برای مدتی کوتاه در این مؤسسه شاغل شود، سؤال این است با توجه به اینکه او بیمه رانندگان است، مؤسسه مجاز است برای او حق بیمه پرداخت نکند؟

خیر. رانندگانی که بر اساس قانون بیمه اجتماعی رانندگان برون‌شهری و درون‌شهری حق بیمه خود را پرداخت می‌کنند اگر در کارگاه‌ها و مؤسسات مشمول قانون تأمین اجتماعی اشتغال داشته و از کارفرما مزد و حقوق دریافت کنند از شمول قانون بیمه رانندگان خارج بوده و کارفرما مکلف است طبق مواد (۲۸) و (۳۶) قانون تأمین اجتماعی و با رعایت ماده (۳۹) قانون، همراه با سایر کارکنان مؤسسه، ضمن ارسال صورت‌مزد و حقوق راننده شاغل مورد نظر به سازمان تأمین اجتماعی، نسبت به پرداخت حق بیمه او اقدام کند.

یک سال است بازنشسته تأمین اجتماعی هستیم. شوهرم که ۵۹ سال دارد و فاقد شغل و بیمه است قبلاً به بیماری خاصی مبتلا بود، اخیراً بیماری او مزمن شده و دیگر قادر به کار نیست، چون نیاز به خدمات درمانی دارد. با توجه به اینکه زندگی ما دو نفر صرفاً با مستمری که من دریافت می‌کنم تأمین می‌شود، سؤال این است آیا می‌توانم او را تحت کفالت خود قرار دهم تا بتواند از خدمات درمانی تأمین اجتماعی استفاده کند؟

همسر بیمه‌شده با مستمری بگیر زن در صورتی می‌تواند تحت تکفل زن بیمه‌شده قرار گیرد که سن او ۶۰ سال تمام است و با طبق نظر کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی از کار افتاده کلی باشد، لذا چون شوهر شما فاقد شرط سنی است، اگر با ارائه گواهی پزشک معالج و از طریق کمیسیون پزشکی سازمان تأمین اجتماعی از کار افتاده کلی تشخیص داده شود، می‌تواند تحت تکفل قانونی شما قرار گیرد. البته لازم است قبل از بررسی توسط کمیسیون پزشکی، باید موضوع تأمین معیشت او به واسطه شما، توسط بازرس فنی شعبه تأمین اجتماعی احراز شود.

در دوران دفاع مقدس، پدرم در جبهه‌ها جهادگر بود و سرانجام در یکی از عملیات به فیض شهادت نائل آمد. من در حال حاضر با ۲۱ سال و ۹ ماه سابقه بیمه، در کارگاه تولید لوازم خانگی شاغل بوده و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستیم، کسب اطلاع کرده‌ام که سازمان تأمین اجتماعی برای بازنشستگی خانواده شهادت تخفیفی در نظر گرفته است. آیا من با ۵۰ سال سن می‌توانم از این قانون بهره‌مند شوم؟

بله. در راستای حفظ کرامت ایثارگران و خانواده معظم شهدا، در بند «خ» ماده (۸۷) قانون بر نامه ششم توسعه اعلام شده، همسران و فرزندان شهدای شاغل در دستگاه‌های موضوع ماده «۲» قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران، شامل دستگاه‌های زیر مجموعه قوای سه‌گانه مجریه، مقننه، قضاییه و سایر شرکت‌های دولتی و دستگاه‌های عمومی غیردولتی، همچنین بیمه‌شدگان شاغل در سایر دستگاه‌ها و سازمان‌ها و مراکز تولیدی و توزیعی و خدماتی که تحت پوشش قانون کار و مقررات سازمان تأمین اجتماعی هستند، می‌توانند در طول برنامه ششم توسعه با حداکثر هشت سال سنوات ارفاقی و با حقوق و مزایای کامل و بدون شرط سنی بازنشسته شوند، لذا همسران و فرزندان شهدا (مثل شما) که در یکی از کارگاه‌های تولیدی مشمول قانون کار شاغل و بیمه‌شده تأمین اجتماعی هستند با داشتن حداقل ۲۲ سال سابقه پرداخت حق بیمه، بدون شرط سنی و با حداکثر هشت سال سنوات ارفاقی (جمعاً حداکثر ۳۰ سال) با ارائه گواهی صادره توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران مبنی بر تأیید همسر و یا فرزند شهید، می‌توانند در طول دوره اجرای برنامه ششم توسعه تقاضای بازنشستگی کنند. البته با توجه به اینکه برنامه ششم توسعه در آخر سال ۱۴۰۰ به پایان رسیده مع الوصف سازمان تأمین اجتماعی طی بخشنامه‌ای اعلام کرد، چون طبق بند «ن» تبصره (یک) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۱، برنامه ششم توسعه تا آخر سال ۱۴۰۱ تمدید شده، این قانون تا تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۲۸ قابلیت اجرایی دارد، لذا بعد از سه ماه که سابقه شما به ۲۲ سال تمام برسد به شرط شاغل بودن و با ارائه گواهی بنیاد شهید، می‌توانید قبل از به پایان رسیدن سال جاری در خواست بازنشستگی کنید. البته طبق این قانون، سازمان تأمین اجتماعی هزینه‌های مربوط به بازنشستگی بیمه‌شدگان شاغل در مراکز تولیدی و توزیعی و خدماتی مشمولان قانون کار را بعد از محاسبه، از بنیاد شهید و امور ایثارگران مطالبه می‌کند.

قبلاً بیمه‌شده تأمین اجتماعی بودم و بعد از درخواست کفالت و تأیید بازرس فنی شعبه تأمین اجتماعی، پدرم از طرف من تحت پوشش تأمین اجتماعی قرار گرفت. بعد از مدتی بسا قطع بیمه پردازی تأمین اجتماعی در یک مؤسسه دولتی شاغل شدم و بعد از چند سال ضمن باز خریدی از مؤسسه دولتی، شش ماه است مجدداً بیمه پردازی تأمین اجتماعی شده‌ام. سؤال این است با توجه به اینکه قبلاً کفالت پدرم توسط بازرس تأمین اجتماعی مورد تأیید قرار گرفته، آیا می‌توانم با توجه به درخواست قبلی خودم، مجدداً او را تحت تکفل قرار دهم تا بتواند از خدمات درمانی تأمین اجتماعی بهره‌مند شود؟

طبق مقررات اگر بیمه‌شده تأمین اجتماعی پس از احراز تحت کفالت بودن والدین به علت تغییر وضع استخدامی از شمول قانون تأمین اجتماعی خارج شود، چنانچه بعدها از شمول مؤسسه دولتی خارج و مجدداً بیمه پردازی تأمین اجتماعی شود، بررسی پذیرش کفالت والدین منوط به ارائه درخواست جدید توسط بیمه‌شده اصلی خواهد بود.

احمد فاضلی

کارشناس سازمان تأمین اجتماعی

تعهدات

سازمان

تأمین اجتماعی

در قبال

بیمه‌شدگان

کارفرمایی،

صرفاً تعهدات

بلندمدت

شامل

مستمری‌های

بازنشستگی،

از کارافتادگی

کلی و

بازماندگان

است و

این قبیل

بیمه‌شدگان

مشمول

تعهدات

کوتاه‌مدت

از قبیل

کمک‌هزینه

از دواج نیز

و مانند آن

نیستند

atiyeonline.ir

رسانه جامع حوزه رفاه و تأمین اجتماعی